Řím a zplozenci.

Historický román

—od—

ALFREDA MEISNERA.

Novička Marcelina.

(Roman tento počal vycházeti číslem 31. tohoto ročníku. Máme něco čísel od počátku romanu v zásobě a noví páni odběratelé mohou čísla ta obdržeti budouli si toho přáti.)

(Pokračování.)

–II–

Oba pánové šli k jedenácté hodině spáti. Sotva však že hrabě Kolovrat dříměti počal, byl neobyčejným hlomozem vyburcován.

Nejprvé bylo opětované volání slyšeti, pak zdálo se jakoby smečka ohařů pouštěna kolem dveří hraběte po předsíni a po schodech uháněla; toť ale mohly, jak jednotlivé hlasy naznačovaly, jen lidé býti, kteří bosi z půdy do přízemí utíkali.

I s náměstí ozíval se nyní hluk, silnější a ochabující hučení, mezi tím křik a výskot jako vypiašených sov. Byloť bez pochyby nějaké shluknutí.

Hrabě přistoupiv k oknu, podíval se dolu.

Bylo tomu v skutku tak.

Okna všech domků byla osvětlena a bylať důkazem, že celé Doxany jsou vzhůru a v pohnutí. V tlupách probíhal lid ulice, z části oblečen z části neoblečen, jak byl své lůžko opustil.

Pokud se dalo v této temné, bezměsíčné noci pozorovati, zdál se býti zřetel dole shromážděných davů ku klášteru premonstrátek obrácen. Výkřiky, které nyní hlasitěji se ozývaly, nedovolovaly na obeň myśliti. Také obyčejné znamení zvonem nebylo slyšeti.

Hrabě Kolovrat zaklepal na dvéře vedlejšího pokojíka.

"Ebensteine," zvolal, "pojďte sem a pomozte mi hádati, co se to asi dole děje!"

Ebenstein, kterýž již také hlomozem ze spánku vyburcován a se byl již oblékl, vstoupil okamžitě k hraběti.

"Zde vizte ten shon!" pravil hrabě. "Toť spiskal nám tan kněžour Bonaventura."

"Naslouchal chvíli.

Mezitím zdálo se, jako by se vše z hospody vystěhovati chtělo. Dvéře byly otevírány a zavírány a lidé běhali nahoru a dolu.

Zeptejte se přece po příčině tohoto hlomozu!" pravil hrabě, a Ebenstein vyšel ven.

V tom vešel hostinský Kupka sám, aby podal zprávu. Byl zcela bez dechu a zdánlivě rozčilen.

"Vaše milost," pravil pohnutým hlasem, "kdybych to nebyl na vlastní oči viděl, vysmál bych se každému, kdo by mi to chtěl povídat! Hrnčíř Kadlík a kovář Popelka přišli velmi pozdě domu. Když se k Doxanům blížili, spatřili že jest celý klášterní kostel osvětlen! Hned však zatmělo se všecko, a najednou zas byl celý kostel osvětlen. Když Kadlík a Popelka k samému kostelu přistoupili, přesvědčili se, že to světlo od ohně pochází, který nemůže vyraziti. Když tu tak udiveni stáli, rozbleskne se najednou tak silně, jako při největší bouřce když se celá nebe otevře, a při tom bylo slyšeti takovou ránu, jako kdyby obrovný balvan neb skála s výše sletěla. Karlík a Popelka celí ulekaní běží ku klášterní fortně a zbudí fortnýřku, která ani nechce věřiti, co jí vypravují.

Jelikož ale nyní sama září vidí, vzbudí sakristánku a sestru Eudoxii, která klíče od kostela uschovává. Obě spěchají do kostela, aby viděli co se děje. Můj ty bože! Což spatřili, když velké dveře u kostela otevřeli? Můj bože, stvořiteli nebe i země, já bych byl snad na místě umřel, kdybych to byl v tom okamžiku spolu byl viděl. Pomyslete si jen, vaše milost, hraběcí hrobka u prostřed kostela jest otevřena a ohromný mramorový kámen, který ji uzavírá, na stranu pošinut, a z hrobky vystupuje kouř a oheň. Vzadu—na hlavním oltáři hoří svíce, na stupních klečí mnoho podivných postav, které se na hlas modlí, hlasy ale jejich jsou tak hrozné, že to až kosti proniká. Oni se modlili: „Pane! Ty najdeš metlu, abys ony slopovětsníky ztrestal, kteří naše rakve vyloupit a naše odkazy plenit chtějí!" Toť bylo vše, co sestra Eudoxia a fortnýřka v tom okamžiku slyšeti mohly, neboť ty postavy vzchopily se po těch slovech, jako by se byly živých ulekly, a spěchaly beze všeho šustění do otevřené hrobky. Při září ohně dalo se z umrlčích lebek a rubáší jasně pozorovati, kdo ty postavy byly.— Byliť to duchové náboženských zakladatelů, kteří od dávných, nepamětných dob v zdejší kryptě odpočívají.

Oni skočili, jakmile na okraj krypty přišli, společně do ohně. Na to bylo slyšeti stenání a sestra Eudoxia a fortnýřka omdlely. Mně, ačkoli jsem smělý chlap, byla by jistě mrtvice ranila."

Hrabě Kolovrat, který mezi vypravováním hostinského Ebensteinovi očmi dal znamení, pravil nyní zcela chladně k hostinskému Kupkovi:

"Vy jste přece pravil, že jste to sám viděl!"

"Ovšem, vaše milost!" zvolal hostinský živě, jakoby v plném přesvědčení. "Já jsem to sám viděl. Ale také půl Doxan to již vidělo. Všickni lidé jsou vzhůru, a nemohou se dost vynadivit. Já sám chci tam ještě jednou běžet!"

"Nuž," ptal se hrabě jakoby zvědavě, "zjevují se ti duchové dosud?"

"To sice ne," odpověděl Kupka. "to sice ne, a sice proto, poněvadž se lidi štítí; avšak to jest již dosti strašlivé, slyšeti je neustále z hrobky sténati. Všechny jeptišky jsou na kruchtě a modlí se. Velební pánové, páter Bonaventura a páter Fridolín zpívají žalmy a vykropují ob čas všechny kouty kostela svěcenou vodou, ale vše jest marné! Hrobka se nechce zavříti, náhrobní kámen nechce se na své staré místo položiti, plamen a sténání z hrobky nepřestává."

"Jest dobře, Kupko, můžete opět jíti."

"Ano, já půjdu," pravil hostinský, svou čapku v rukou žmole, "já tam musím ještě jednou; ale vaše milost by toho nelitovala, kdybyste se chtěl obleknouti a na ten obzvláštní úkaz podívati, který zajisté není všední, a který má zajisté strašlivý význam."

Kupka opustil síň.

Když byli samotni, pravil hrabě k Ebensteinovi: "Jaké ničemné kejklířství se zde provádí!— Páter Bonaventura připravil nás sice na polo na ně. Což tomu říkáte?"

"Pane hrabě," pravil Ebenstein povážlivě, "jen jest-li toto kejklířství zůstane zcela bez nebezpečí?"

"Což pak myslíte?" zvolal hrabě, usmívajo se. "Tento zázrak nevymluvíte živou mocí těm lidem; avšak tak daleko nedožene tan lid přece, aby, ztřeštěn náboženskými vrtochy, k moci sáhl."

"Přál bych si to," pravil Ebenstein jakoby pro sebe.

"V tom ohledu jsem bez starosti," podotknul hrabě. "Položme se jen zcela klidně, neboť ráno musíme časně ku práci vstáti."

Hrabě zhasnul svíci a Ebenstein odebral se opět do své ložnice.

Sotva že se na svá lůžka položili, byli opět vyburcováni.

Veliký dav lidstva byl se totiž pod okny hostince shromáždil, hluk se pořáde zvětšoval, ano stával se i hrozivým.

"To vše se mi nelíbí," pravil hrabě k Ebensteinovi, nepokojně po pokoji přecházeje, neboť udál se opět ten znamenitý úkaz, že při nočním poplachu trepky utíkají, a jejich vlastník je najíti nemůže."

"Při výtržnostech, podotkl baron, "zdvojuje noc odvahu lidí. Doufám že se k nejhoršímu neodváží a na tom hluku přestanou."

"Jakž", pravil hrabě, zamysliv se na chvíli, abych si dal zavolati obecního představeného?"

"To jest to jediné, co se zde činiti dá," odpověděl krajský komisař.

"Obrátiti se na duchovenstvo, bylo by poblouzení," pravil hrabě. "Oniť jsou původcové a strůjcové toho všeho. Myslelit by, že se dovolováváme jich pomoci, a stali by se ještě jen drzejšími."

V témž okamžiku padlo venku několik ran, bezpochyby z ručnic, současně pak metána byla celá spousta kamení do oken hostince, tak že i několik tabul v pokoji, v němž se oba pánové nalezali, rozbito bylo.

"Toť přiliš nestydaté!" zvolal hrabě mocně urážen dupna nohou. "Tak to nemá déle trvati."

Přiskočil k psacímu stolku a počal něco psáti; na to polo ku Ebensteinovi obrácen pravil:

"Obleč se hbitě! jen hbitě!"

Dříve než mohl mladý úřadník danému rozkazu vyhověti a se obléci, dokončil hrabě své psaní a v ruce velký zapečetěný list držeje, pravil:

"Zavolejte kočího a dejte si, pokud možná nenápadně, náručního koně, uherského hnědouše, osedlati. Sámť na něm někdy jezdím. Vsedněte na něj a uhánějte jak hbitě budete moci do Terezína. Za čtyřicet minut můžete tam doraziti. Převozník jest celou noc na stráži a přijde hned na vaše zavolání. V Terezíně odevzdejte veliteli posádky tento list. Za několik hodin může oddělení dragonů zde být. Jen hbitě! budťe již tak laskav!"

Ebenstein spěchal, sastrčiv list do kapsy, přes temné schody na dvůr. Noc byla sychravá, vítr řičel přes plot, z ulice ozýval se lomoz davu rozjitřeného.

Mezi tím co kočí, jejž Ebenstein na štěstí hned byl našel, zcela potají koně sedlal, čekal mladý úřadník stranou pod boudou u kůželníku, aby nebyl viděn, neboť až skorem do dvora tlačil se lid.

Ebenstein přehrnuv límec svého kabátu ke krku a vstrčiv ruce do kapes, rozmrzele počítal z dlouhé chvíle minuty.

Tu právě pohyboval se na silnici, která kolem vedla a kterouž skrze plot viděti bylo, těžký, plachtou pokrytý vůz, v němž čtyry koně zapřaženy byly. Právě u boudy kuželníku zastavil.

Dva muži, kteří za vozem šli, předstoupili nyní a počali následující rozmluvu:

Sundej mi jen také ten malý soudek, který je tak těžký."

"Vy jste jen přece velmi lakotný," odvětil druhý, který dlo bíle, jejž v ruce držel, nejspíše boží byl. "Myslím že je na tom kufru dost, když ho složíme, zdá se býti drahocenných věcí v něm."

"Hlupáku!" vyrazil první rozhorleně trochu hlasitěji, "v tom soudku, který je tak po čertech těžký, vězí zajisté stříbro a zlato nebo hotové peníze. Ty můžeme lépe potřebovati a užíti, než když v kufru samé šňůry perel a monstrance najdeme. Což to nechápeš, ty hloupý chlape?"

"Inu, já to chápu!" odpověděl druhý povolnějším hlasem. "Jest to ale přiliš smělé. Může se to na nás vyzradit."

"O to ty se nestarej!" zvolal lehkomyslně a jaksi vyzývavě první. "Jestli pobožné sestry více neztratí, než my jim štípneme, mohou být spokojeny. A vždyť ono se nic nevyzradí, spolehni se na to. Ty víš, že od dětinství svého do kláštera chodím. Kdybych chtěl takhle vyžvanit co jsem viděl a při čem já jsem pomáhal!— Zde—ten soudek musím míti—"

Uchopil se ho, a postavil jej na zem.

"A nyní jeď u všech všudy!"

V tom okamžiku otevřela se dvířka, která byla v plotu vedle kuželníku, a nimi vstoupil muž podle Ebensteina, aniž by byl tohoto pozoroval. Nesl s velikou obtíží velmi těžký předmět do dvora a uložil jej tam. Pak vrátiv se zavlekl opět těžký kufr do dvora.

Ebenstein, který po čas této rozmluvy brzo oko brzo ucho k štěrbinám v plotu nastrkoval, seznal hned v jednom z obou těchto mužů hostinského Jiřího Kupku; z jejich rozprávky však, kterou jsme tuto čtenáři sdělili, zaslechl jen jednotlivá slova, jako: soudek, zlato — náboženské sestry— štípnouti — vyžvanit — já napomáhal — ke všem vždy—, neboť předně bouřil lid venku dosud a za druhé bučel vítr tak silně, že mluvícím slova od úst bráti se zdál. Hleděl na to, nepochyboval ani v nejmenším, že jeptišky, tušíce jim hrozící osud, své klenoty odpašovati chtějí a při tom že jsou svým pomocníky a spoluviníky okradeny.

V tom okamžiku předvedl Jakub, kočí hraběte, osedlaného koně.

Ebenstein vyšvihnul se hbitě na koně, pošeptav určitým hlasem sluhovi:

"Tam Kupka uschovává velký kufr a soudek; dávej pozor kam to uloží, dostaneš zpropitné."

Po těch slovech vtlačil koňovi ostruhy v boky a ujížděl trysem, až jiskry od kopyt litaly. Venku před vraty stojící lid měl právě jen tolik času, aby se v pravo a v levo uhnul. Tak rychlý výjezd byl zapotřebí, pak li nechtěl býti zadržen; ostatně pobádala jej snaha, svému ohroženému představenému brzkou pomoc zaopatřiti.

Hrabě Kolovrat dal sobě mezi tím obecného představeného zavolati.

Byltě obstarožný, silný muž, nejbohatší občan městečka.

"Nerozumíte," obořil se na něho hrabě, "své povinnosti co obecní představený lépe zastávat, že nehledíte tuto noční neplechu zabrániti, ano zdáte se ji i trpěti?"

"Hraběcí milosti!" odvětil představený, "což mohu učiniti já? Ti mají zde pomoci, kteří jsou příčinou? Kdož by neztratil rozum, kdož by se nezbláznil, když ani mrtví ve svých rakvích nemají pokoje? Hrozící prst páně jest zřejmě viděti, a běda oněm, kteří nevšímajíce si ho, na svých bohaprázdných zásadách přestávají—"

"Což pak to znamená?" zvolal hrabě rozhorlen, avšak zcela důstojně. "Jaká to zpupná řeč? Koho pak obviňujete?"

Starý muž mlčel, ale tahy obličeje jeho zračily nezlomnou zpupnost.

"Já nezbraňuji nikomu," pokračoval hrabě, "do klášterního chrámu jíti a se tam otevřené hrobce, ohni a bůh ví čemu jinému obdivovati. Avšak v jakém spojení stojí objevení se duchů se mnou, jak přicházím já k tomu, že se lid před mým hostincem srocuje a mne slovy i skutky ohrožuje?"

"Jest to všeobecné rozčilení,"— mručel pro sebe představený, — "všeobecná nespokojenost —"

"Jak?" přetrhl mu hrabě další řeč. "Vy, co veřejný úřadník, dovolujete si takou neplechu zastávati? Kdož pak jste, že se odvažujete něco takového vysloviti?"

"Já nemohu ty lidi domu poslat," zvolal zoufale představený. "Toť bych musel umět čarovat.— Dříve by mne roztrhali. Já nemohu ničeho učiniti. Obraťte se k velebným pánům—"

"Což mi po velebných pánech?" zvolal hrabě. "Já nejsem arcibiskupem. Já jim nemám v ničem co rozkazovat. Vy ale, vy jste mým podřízeným. Jsemť krajský hejtman."

"Toť chci hned svůj úřad ztratiti," zvolal divoce stařec, "to bylo by mi nejmilejší—"

"Od sítka ano," pravil hrabě. "Zítra nejste více představeným, nyní však zadržuji vás. Vy jste nyní jako stráž, která se nesmí dříve s místa vzdáliti, dokud není vystřídána jinou. Rozuměl jste mi?"

Vnitřním vztekem svraštěly se všecky tahy v obličeji starce, jeho tělo se třáslo, chtělť mluviti, avšak pro patrné pohnutí nemohl nalézti slov.

"Já rozkazuji vám," pravil hrabě Kolovrat, "abyste nyní šel dolu k lidu a jej, pohroziv nejtěžšími tresty, vyzval, aby se rozešel. Řekněte shromážděným, že jich provinění, svého krajského pohaněti, dosti značné jest. Já že však zde dle patentu, který zítra v obci veřejně předčítati budu, co zeměpanský komisař se nalezám a zastupuji osobu našeho nejvyššího zeměpána. Každé uražení mé osoby jest skorem s urážením veličenstva totožné. Jděte, toť mějte rozkaz."

"A což pak-li že mne neuposlechnou?" pravil představený zcela bez sebe.

"Pak pomůže ubytování vojska, které na útraty obecní bude živo," odpověděl lakonicky hrabě.

Představený obrátiv se, vyšel ze dveří.

Skorem půl hodiny uplynulo, aniž by se byl lomoz lidu utišil. Vyjednávání představeného zdálo se beze všeho výsledku býti. Ba zdálo se jednu chvíli potom, když byl na náměstí sešel, že povyk teprv nejvyššího stupně dosáhnul.

Tu však najednou uprostřed největšího hluku nastalo utišení tak veliké, jak při počátku kázání.

Představený totiž obrátil se na pátera Bonaventura, aby zjednal pokoj, a tento také v skutku tu úlohu na sebe vzal, rozkacený lid upokojiti.

Na prázdném pivním voze, který před hospodou právě pod okny hraběte stál, upravil své řečiště.

Hrabě mohl každé slovo, které dole pronešeno bylo, slyšeti; zvolené místo dosvědčovalo ale také, že řečník chtěl od něho slyšán býti, aby tímto spůsobem jeho odpovědnost za příčinou povstání shluknutí před hrabětem zmenšena aneb i zcela setřena byla.

Oslovení lidu zpovědníkem jeptišek bylo přece dvousečné a machiavellistické.

Každou větou, jíž měl upokojovati, popuzoval ještě ostřeji.

"Milovaní bratři a sestry," pravil, "dnes zažili jsme zázračné věci. Ještě po stu letech bude o tom mluveno, což pravdymilovní, věrohodní svědkové v dnešní noci v doxanském klášteře viděli a dotvrzují, a což dosud ještě k spatření jest. Hrobky se otevřely a vyslaly své mrtvé na povrch země, ještě nyní zeje tam otevřená hrobka a z hloubi, do níž žádné oko patřiti se neosměluje, valí se kouř vzhůru .....

Rozmilí křesťané! Nikdy nechybělo znamení, když se svatá církev v nebezpečí nalezala, neb svět duchů jest vždy přítomen za viditelnou říší živoucích, a jen blázni mají za to, že oči zemřelých jsou skutečně zavřeny. Od nejdávnějších časů byla znamení předchůdci budoucích plenění, spolu ale také upozorněním pro ty, kteří se nespravedlnosti dopouštěli.....

Což vypravuje medle, moji drazí, dějepis o našich milovaných Doxanech, o místě, na němž se nyní nalezáme? — Když strašlivý zuřivec Žižka se svými Husity litoměřický kraj plenil, tu vysala svého hejtmana, Daniel Unčička nazvaného, sem, aby špejchary klášterní vyloupil, pak aby klášter zapálil. Kdož mohl mu v tom brániti? Císař byl bez moci, žádný přítel nemohl se ohrožené svatyně boží zastati. Protož prchly náboženské sestry tenkráte vedeny proboštem do lesů, jen jedna stařena zůstala a ta zaležela do sklepů, ukryla se. Již kázal hejtman otýpky zapáliti, aby na střechy hozeny byly, již žlehá rudý plamen v temnou noc, — však co se děje? Všecky venku před kostelem stojící sochy počínají svýma bílýma rukama pohybovati, tak že hrozno byla na to patřiti, a divoký Husita strachem uchvácen prchá. Za to jej kázal Žižka k sloupu přivázati a poznenáhla šípy usmrtiti. Však ubohý v smrtelném strachu obnovil kajícně svou víru a spečetil ji svou krví, začež na přímluvu rodičky boží do očistce přišel, kdež po tři sta let trpěti musel, až teprv v sedmnáctém století zde v samých Doxanech z něj vysvobozen byl.

Rozmilí v Kristu! Nemyslete že ti, kteří dnes do Doxan přišli, ne snad za tou příčinou, aby je ohněm vyhubili, nýbrž aby si je přivlastnili, znameními obrátiti se dají, jako druhdy Daniel Unčička. Nevěra našich dob má zatvrzelejší srdce, než kacířství předešlých věků. Oni proto provedou svůj záměr, jenž tam směřuje, klášter prodati a s jeho statky dle světské záliby naložiti. Bílé panny, které již od šesti set let v klenbách doxanských chválu hospodinu prozpěvují, umlknou a bude donuceny nastoupiti cestu bídy a strasti. Ony své malé uzlíčky již svázaly a hůl poutnickou drží v ruce. „Buďte pokorní," stojí páno, a ony jsou pokorny. „Snášejte nespravedlnost," stojí páno, a ony snášejí ji. Vždyť byly již časy, v kterých v naší milé vlasti české žádný duchovní na denní světlo odvážiti se nesměl, a panny našich klášterů kvílíce a plačíce svůj chléb vezdejší vyžebrávati musely. Čechy neviděly toliko husity a utraquisty, Čechy viděly též nemilosrdné Švédy..... ...

Milovaní! Neprotivujte se vůli Nejvyššího, kterýž časem i to lidstvu rozumu popochopiteln dopouštíť! Nechte se proniknouti duchem pokory, jímž nábožné sestry prodchnuty jsou. Ještě vždy po těch nejtěžších zkouškách vrátily se opět, a byly v jich předešlé cti usazeny, toť bude i nyní vůle boží. Snášejte tudíž, nejmilejší, a buďte toho pevného přesvědčení, že bezpráví nemá a nemůže míti dlouhého trvání. Odeberte se do domů svých a modlete se, neboť písmo svaté rozkazuje: "Špatně vrchnosti taktéž poddanu býti, jako dobře!"

Tato řeč ukojila lid méně než jej rozohnila.

Co nejhanlivěji počal lid nyní spílati a nehýbal se s místa, ačkoliv žádné násilí se více nepřihodilo.

Tak to trvalo až do tří hodin. Byly to pro hraběte, který tu takřkajo oblečen byl, těžké, nepříjemné hodiny.

Tu zavznělo směrem od Terezína hlas rohu. Brzo na to přikvapilo oddělení dragonů s vytasenými šavlemi do Doxan.

Nedlouho na to rozutíkali se všickni výtržníci.

Pokoj byl opět zjednán.

Hrabě Kolovrat a Ebenstein, který byl s dragony hned se vrátil, mohli ještě několik hodin klidně pospati.

–III–

Druhý den po této nepokojné, na udaje tak bohaté noci, vypadaly Doxany zcela klidně, jako v zcela obyčejný den.

Avšak uvnitř chalup a domků tvalo rozčilení dále, ano ono rostlo a zvětšovalo se očekáváním věcí, kteréž před se jíti měly, až k zimničnému napnutí. Nikdo nekonal svou denní práci, ve všech ulicích bylo jako po vymření. Všickni zůstali pod svými střechami a vyhlížely s napnutostí z oken; účinek hrůzyplného zjevení v klášterním kostele působil ještě.

Švadrona dragonů usídlila se na tržišti a rozbila zde své stany. Zde pod širým nebem krmili i vařili.

V devět hodin shromáždili se zástupcové doxanské obce ve své úřadovně a očekávali příchod hraběte Kolovrata, který je sem byl povolal.

Hrabě nechal dlouho na sebe čekati.

Když byl konečně, provázen jen krajským komisařem, přišel a se s tímto na prvních křeslech, pro ně ustanovených, posadil, povstal baron Ebenstein, aby jednu listinu přečetl.

Byloť to císařské rozhodnutí, jímž se obci doxanské oznamovalo, že tamní vladař tamní klášter jeptiškýdnešním dnem vyzdvihuje a zavírá a jeho příjmy k všeobecným potřebám státu i církve užitečným spůsobem ustanovuje. —

Dojem, který toto sdělení učinilo, byl veliký, třeba by i obrovného prvního překvapení zde nebylo.

Po krátké přestávce vzal krajský hejtman jiný list do ruky a předčítal ho.

Byl to dekret, mocí jehož krajský hejtman rakovnický, hrabě Kolovrat-Krakovský, k provedení tohoto opatření povolán byl, a na nějž se za tou příčinou zeměpanské plnomocenství vznáší, aby při provedení tomto osobu císařovu zastával.

Tu povstali všickni zástupcové obce jako jeden muž, a uklonili se s nejhlubší úctou, jako by si všickni vědomi byli, že v minulé noci se prohřešili, a jakoby nemilý toho dojem nyní zastříti chtěli.

Hrabě na to povstal a oslovil krátce sice avšak jádrně shromáždění.

Pravil, že opatření, které se s klášterem stane, dle lidumilného a šlechetného smýšlení císařova, se vší šetrností a se vším možným ohledem provedeno bude, že však oproti tomu pevně odhodlán jest, každé nezákonité protivení se vší přísností pokárati, jak k tomu také zmocněn jest.

Konečně poukázal zřetelným, jasným způsobem k tomu, jak veliký prospěch zmenšením převelkého počtu ústavů duchovních pro stát, pro zem a tudíž i pro všecky obce časem povstane.

Tu předstoupil představený, kteréhož jsme již včerejší noci u hraběte viděli, chtěv v delší řeči svá a obce přání ve prospěch klášterа vyjádřiti.

Hrabě ale znamenav směr jeho řeči, pravil přísně a slavně:

"Přišel jsem sem, abych nejvyšší rozkaz jeho veličenstva císaře prohlásil, nikoliv ale abych jakékoliv náhledy jednotlivých úřadů obce doxanské vyslechl."

Po těchto různě pronešených slovech opustil obecní síň a odebral se odtud do kláštera, nedaleko něhož jej jeho úřadníci pomocní očekávali.

Byli to úřadníci komory královské, kteří měli všelikého movitého i nemovitého jmění klášterní sepsati a převzíti.

S tímto průvodem vstoupil hrabě do kláštera a kázal dovésti jej do síně kapitulní.

Kapitulní síň jest ona část klášterní, v níž se slavnostní obřady před se berou, a v níž se slavná napomínání a pokání udílí. Síň tato byla vysoká, prostranná a bohatě ozdobená; uprostřed nalézal se veliký, kobercem zastřený stůl s kolem něho mnoho starožitných židlí. Ne stupně byly a prchal ďakou stařičkou k vrátkům; bez dechu přihnal se k nim, odstrčil závorku, ale vrátka nepovolila, bylať zamčena a klíč stažen. Za ním ozývaly se rychlé kroky. "Jsem ztracen," myslí mistr, ale pohled na velká vrata se závorami dodal mu smělosti. Právě chtěl se náhoru vyšinouti, když z hušiny asi pět kroků vzdálené jiný muž se vynořil a naň "Máme tě, lotrase!" hrozným hlasem zahřměl. Chtě, nechtě ustal Šochýtek od svého předsevzetí a vrhl se přímým směrem mezi angreštové keře, cestu lemující. Přišití okamžik, tu tam poškrábán stál v středu zahrady, odtud hnal se jako štvaný jelen k otevřeným dvířkám do dvora. Zde ukrvácen za pumpu, stojící těsně vedle zahradní zdi. Ze zahrady doráželi k němu dvorský křik ne již dvora, ale as čtyř chlapů, hulákajících co hrdla měli "Chyťte ho! Chyťte ho!" Nyní se mu také vše vysvětlilo. Vždyť, že se stal oběti lstivého soka, který ho nyní co zloděje chytal. Byla v něm ovšem malá duše, když se nabyvší pronásledovníci jeho, v zahradě ho nenalezše, do dvora hnali, ale v příštím okamžiku vyskočil ze svého úkrytu a hnal se naspěch přes zahradu k vrátům, jež nyní stáj co stůj přeletati musil. Skok a druhý a již stál na závoře vrat. Za ním hulákalo to znoe, vždy blíž a blíže znějí hlasy, z nichž zvláště Tomšův se tichou noci daleko rozléhal. Ani se neohlížeje, vyletal na obruby vrat — a skočil dolů. V téže chvíli přihnali se také pronásledovníci jeho k vratům.

"Prokletě ďáblo!" zaněl hlas Tomšův, "už je ten tam; jen jestli si hnáty nepřerazil," dodal a vyletal na bořejší závoru vrat, aby se za Šochýtkem podíval. Za vraty ozvalo se hrozné sténání, Tomeš se přehnul přes obruby.

"Haha hi hi hi ha ha!" smál se plným hrdlem, div že se závoru neklesl.

"Co je? Co je?" táhali se soudruzi, ale Tomeš skočiv dolů smál se v jednom kuse, nemoha ze sebe ani slova vypraviti. Vyleali tedy jeden po druhém na závoru, aby se dozvěděli, co jej najednou tak rozesmálo, ale jeden po druhém skákal zas dolů, pomáhaje Tomšovi v nedokonaném ještě haha hihi haha. Jako dříve bulákání ozýval se nocí jich nezbedný smích, až utichl ve dvoje. Pohnutkou k smíchu byl jim ubohý mistr. Ostal totiž při svém salto mortale na dlouhém z vrat vyčnívajícím hřebíku viset za nohavici a poněvadž látka pevná nepovolila, visel hlavou dolů, mrskaje sebou jako kapr na udici. Při tom vyrážel z hrdla srdcelomné kříky. Nebyla to ovšem situace do zpěvu. Jak dlouho takto oviem proti vůli, mučednictví apoštola Petra napodobňoval, je mi neznámo. Povídá se, že jej ponocný, jda tou stranou, s hřebíku sňal, jiní vypravují jinak, vůbec je ale jisto, že ještě té noci Šochýtek domů přišel, ženě všecko nádobí rozbil a účedníka z domu vyhnal. Týž nalezen druhý den ráno plačící před vraty.

IV.

Možno si pomysliti, jak asi klidné městečko, v němž každý nový kabát sousedu byl oblíbenou pozoruhodnou, dobrodružství paně Šochýtkovo přijalo. Kdo koho potkal, nemluvil o ničem jiném než o našem hrdinovi, jím zaměstnávaly se myslo všech. Nejvíc oviem zajímala historka ta obyvatelstvo Hejtaru a netrvalo to ani týden, již zpívala se ve všech čtvrtích zbrusu nová píseň "o zamilovaném ševci." začínala:

"U Nevolů na roh
visí Šochet za nohu."

Nám bochům byla na dlouho písní sousedů. Tentokráte nebyla již ani paní Šochýtková šetřena, musila do písně, ovšem ji ale za to nesčházelo se všech stran na adresách soustrasti, avšaktě od městských klepen. Jak se sama k této události a co důležitější, k svému pronásledovanému manželi chovala, je neznámo, tolik ale jisto, že se Šochýtek pojednou všem lidem vybýval, práce nedbal, za to ale pilněji "u Ráje" dýbánku si hleděl. Ovšem stržil i ale počátku dosti úšklebků, ba ale jednak zarytou nevšímavostí, a což více působilo, převahou pinů kapsy protivníky své o marnosti podobných narážek přesvědčil, stali se mu brzy dobrými přáteli. O Mařence, sličné původkyni celého toho malheuru nebylo ani slechu. Tak měly se věci, když jsem po uplynutí osmnedělních prázdnin sedal do vozíku stanou vystaného a s otcem a matkou na delší čas se rozloučil. Studium nové, byl jsem tenkrát v principii, nové druhové na gymnasium, vůbec život studentský se všemi starostmi i radostmi dal mi na delší čas zapomenouti na událost, již jsem byl svědkem. Tak uplynula zima a první měsíc jarní. O velikonocích zastavil vůz s velikou plachtou na náměstí a já a se mnou ostatní školní druhové vyskočili jsme radostně, abychom pospíšili do návsi ku touhobě očekávajících rodičů. První den stráven jak obyčejně doma. Druhý den vyšel jsem pod zámecké vrby, kdež jsme se stravdostní pravidelně scházívali, nezastal jsem však nikoho. Byli bezpochyby zaměstnáni opětným ustrojením nových a vlnou

Naši Jednatelé.

Dakota Territory.

Illinois.

Iowa.

Kansas.

Maryland.

Michigan.

Minnesota.

Missouri.

Nebraska.

New York.

Ohio.

Pennsylvania.

Texas.

Wisconsin.

Hledáme Jednatele

Hamburgsko-americka
paroplavební společnost.

Centrum - Kontinentální Podniknutí
Centre de Entreprise.

PŘÍMÁ POJIŠŤOVNÍ PAROPLAVBA

Hamburkem a N. Yorkem

HAMBURKU do NEW YORKU
každou středu.

Z N. YORKU do HAMBURKU
každý čtvrtek.

Přepravní ceny:
Z Hamburku do Nového Yorku
I. kajuta 270 zlatých, II. kaj. 172 zlatých, mezi palubí 132. papír.
Z Nov. Yorku do Hamburku:
I. kaj. 2100 zlatých, II. kaj. 860 zl. mezipalubí 630. v papírech.
Děti od 1—10 roků platí polovičku. Kojenci z Hamburku do Nov. Yorku 12 zlatých.

V Hamburku podá bližší správy

AUGUST BOLTEN
Im Miet's Kaffeehaus
33-34 Elbstrassenbrücke.

V New Yorku podá bližší správy

JOSEF'A PASTORA.
No. 2 Bowling Green, New York.

KUNHARDT & CO.
61 Broad Str., N. Y.

C. B. RICHARD & BOAS,
61 Broadway N. Y.

Jednatelé a Inspektorové pro Spojené Státy.

"PŘÍMÁ ZÁSILKA"
zaslání by chtěla v Čechách mnoho

Sev.německý Lloyd

Pravidelná přímá

PAROPLAVBA

mezi

Bremen a New Yorkem

přes **Southampton**

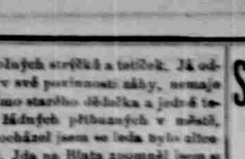

Expediční domové jsou ustanoveni:

Z Bremen
se Southamptonem
a New Yorku

POSTU SPOJENÝCH STÁTŮ:

Ceny přepravní:

z Bremen do New Yorku:
I. kajuta 270 zlatých, II. kajuta 180 zlatých, mezipalubí 120 zlatých.

z New Yorku do Bremen, Londynu, Havru a Southamptonu:
I. kajuta 2100 zlatých, II. kajuta 860 zlatých, mezipalubí 630 zlatých.

Děti od 1—10 roků platí polovičku.

Vše se strávou. Dítky od 1 do 10 roků poloviční.

Strava přeplavů do Bremen, Hamburg, Antverp, Amsterdamu, Rotterdamu, Southamptonu, Hull a Londýna, obraťte se na

OELRICHS & Comp.
No. 2 Bowling Green, New York.

Caldwell Hamilton & Co.
August Weber.

Chicago a Northwestern draha.

OMAHA

CHICAGO A NA VÝCHOD!

jedinápřímácesta
do

Waterloo, Port Dodge, Dubuque, La Crosse, Prairie Du Chien, Winona, St. Paul, Duluth, Janesville, Kanosha, Green Bay, Racine, Stevan's Point, Watertown, Oshkosh, Fond Du Lac, Madison a Milwaukee.

Jsou nejlepší a nejpřímější spojením

OMAHA A CHICAGO

denní i spací vozy.

Nejlepší spojení do Minnesoty, Dakoty, Wyomingu, Montany, Idaho, Nebrasky, Utahu, Nevady, Colorada, Kalifornie, Oregonu, Washingtonu, Arizony, Nového Mexika, Texasu, Indian Territory, Kansasu, Missouri, Illinois, Wisconsinu, Michiganu, Iowy, Indiany, Ohia, Kentucky, Tennessee, Pennsylvanie, New Yorku, Nové Anglie a Canady.

Nejlepší spojení do Black Hills, Deadwood, Lead City, Custer City, Hot Springs, Fort Pierre, Fort Sully, Fort Bennett, Fort Meade, Rapid City, Pierre, Chamberlain, Mitchell, Huron, Aberdeen, Watertown, Sioux Falls, Yankton, Sioux City, Council Bluffs, Omaha, Lincoln, Beatrice, Hastings, Kearney, Grand Island, Fairbury, Nelson, Superior, Red Cloud, Blue Hill, Oxford, Cambridge, McCook, Wymore, Holdrege, Arapahoe, Orleans, Alma, Republican City, Franklin, Minden, Kearney Junction, Gothenburg, North Platte, Sutherland, Ogallala, Julesburg, Sidney, Cheyenne, Laramie, Rawlins, Green River, Evanston, Ogden, Salt Lake City, Park City, Silver City, Boise City, Pocatello, Shoshone, Hailey, Ketchum, Huntington, Baker City, La Grande, Pendleton, Portland, Tacoma, Seattle, Spokane Falls, Helena, Butte City, Anaconda, Garrison, Missoula, Deer Lodge, Livingston, Bozeman, Miles City, Glendive, Dickinson, Bismarck, Mandan, Wahpeton, Fargo, Grand Forks, Larimore, Devils Lake, Minneapolis, St. Paul, Duluth, Winona, La Crosse, Madison, Janesville, Beloit, Rockford, Freeport, Elgin, Aurora, Joliet, Streator, Ottawa, La Salle, Peru, Princeton, Mendota, Dixon, Sterling, Rock Island, Davenport, Muscatine, Burlington, Fort Madison, Keokuk, Quincy, Hannibal, St. Joseph, Atchison, Leavenworth, Kansas City, Topeka, Wichita, Hutchinson, Salina, Abilene, Junction City, Manhattan, Belleville, Concordia, Clyde, Clifton, Scandia, Superior, Hebron, Fairfield, Geneva, York, Seward, Columbus, Fremont, Blair, Tekamah, Decatur, Omaha, Council Bluffs, Shenandoah, Red Oak, Creston, Osceola, Chariton, Ottumwa, Oskaloosa, Des Moines, Indianola, Winterset, Corning, Atlantic, Audubon, Harlan, Denison, Carroll, Manning, Vail, Dedham, Boone, Ogden, Webster City, Fort Dodge, Des Moines, Ottawa a Keokuk.

V Missouri Valley Junction do Sioux City, Yankton a do všech měst na cestě k Sioux City a Pacific railroad.

V Grand Junction do Fort Dodge, Des Moines, Ottawa a Keokuk.

V Marshall do St. Paul, Minneapolis, Duluth a všech míst severozápadních.

V Cedar Rapids do